

Sygn. akt I ACa 310/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SA Joanna Naczyńska (spr.)
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zwolnienie spod egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt I C 485/16

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Joanna Naczyńska	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz

Sygn. akt I ACa 310/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 grudnia 2016r. Sąd Okręgowy w Katowicach uwzględnił powództwo A. B. wniesione przeciwko (...) SA w W. i zwolnił od egzekucji, prowadzonej przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Dąbrowie Górniczej K.

S. przeciwko D. B. (1) (Km 1743/15), ruchomości objęte protokołem zajęcia z 20 listopada 2015r.: stół i 12 krzeseł, lodówkę GL, komodę brązowo białą, komplet wypoczynkowy składający się ze stołu i 5 krzeseł (fotelików), lampę stojącą, telewizor S. B. z pilotem, zestaw kina domowego, kanapę narożną, fotel i stolik, kanapę pomarańczową z dostawką i poduszkami, fotel ginekologiczny, leżankę lekarską, bieżnię sportową, biurko i krzesło oraz urządzenie (...); odnośnie do urządzenia USG (...) z osprzętem postępowanie umarzył i zasądził od pozwanego na rzecz powódki 3.617zł z tytułu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy podjął po ustaleniu, że Komornik przy Sądzie Rejonowym w Dąbrowie Górniczej K. S. z wniosku pozwanego prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko D. B. (2) (pod sygn. Km 1743/15), w toku którego skierowano egzekucję do ruchomości znajdujących się w domu przy ulicy (...) w O., stanowiącym aktualnie wyłączną własność powódki. Ruchomości te zostały zajęte 20 listopada 2015r., mimo sprzeciwu i wyjaśnień powódki, że stanowią one jej wyłączną własność. Egzekucję do tych ruchomości uprzednio skierował już Komornik M. M. (1) w sprawie prowadzonej przeciwko dłużkowi D. B. (2), jednakże odstąpił on od czynności egzekucyjnych i na wniosek wierzyciela postanowieniem z 22 czerwca 2015r. - w oparciu o art. 825 k.p.c. - umorzył postępowanie egzekucyjne. 20 listopada 2015r. Pismem z 27 listopada 2015r. powódka zwróciła się o zwolnienie zajętych ruchomości i w tym też dniu złożyła do Sądu Rejonowego w Olkuszu skargę na czynności Komornika K. S.. Do pisma dołączyła rachunek za zakup urządzenia USG (...).

Sąd Okręgowy ustalił, że powódka zawarła z dłużnikiem związek małżeński w 1996r. Małżonkowie B. po ślubie kupili nieruchomość położoną w O. przy ul. (...), wybudowali na niej dom, do którego przeprowadzili się w 2007r. W dniu 11 lutego 2002r. małżonkowie B. zawarli umowę majątkową, mocą której wyłączyli ustrój ustawowej wspólności małżeńskiej. Nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego od 2008r., nie mieszkają razem od 2010r., a od ok. 5-6 lat żyją w separacji. D. B. (2) przyjeżdża do domu powódki jak jest potrzebny dziecku (zeznania świadków M. L. i E. B. - k. 183, 184 akt i zeznania małżonków B.). Tak przed, jak i po ustanowieniu rozdzielności majątkowej powódka z własnych środków (z majątku osobistego) sfinansowała zakup wyposażenia domowego i gabinetów. Jeden z gabinetów pierwotnie miał być przeznaczony dla D. B. (1), potem powódka chciała mu go wynajmować, ale ostatecznie do tego nie doszło. Dłużnik twierdzi, że zamieszkuje w domu swoich rodziców, gdzie zajmuje nieurządzony pokój, nie wie kiedy ten pokój był po raz ostatni malowany, śpi na materacu. Od 29 maja 2013r., tj. od dnia zawarcia umowy o podział majątku wspólnego nieruchomość położona w O. przy ul. (...) stanowi wyłączną własnością powódki. Z umowy o podział majątku wspólnego wynika, że nieruchomość ta wyczerpywała majątek wspólny małżonków B. (k. 195-200 akt). Na bramie nieruchomości wisiała tablica informacyjna o dwóch gabinetach lekarskich - okulistycznym i ginekologicznym. Tablicę tę świadek J. L. widziała już, gdy towarzyszyła Komornikowi M. w czasie czynności egzekucyjnych (zeznania świadka J. L. k. 141 akt). 20 listopada 2015r., w czasie spornego zajęcia ruchomości, część tej tablicy informująca o gabinecie ginekologicznym była zaklejona nieprzeźroczystą taśmą. Wobec wykazania przez powódkę praw do urządzenia USG (...), Komornik S. na wniosek pozwanego umorzył egzekucję do tej rzeczy, a powódka cofnęła za zgodą pozwanego pozew odnośnie do zwolnienia tego urządzenia od egzekucji.

Przytaczając art. 841, który stanowi: w § 1 k.p.c., że osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa; w § 2, że jeżeli dłużnik zaprzecza prawu powoda, należy oprócz wierzyciela pozwać również dłużnika, a w § 3, że przedmiotowe powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych, Sąd Okręgowy stwierdził, że powódka wytoczyła regulowane tymi normami powództwo interwencyjne z zachowaniem miesięcznego terminu, (o zajęciu rzeczy dowiedziała się 20 listopada 2015r., a pozew do Sądu wniosła 17 grudnia 2015r.) oraz, że dłużnik nie przeczył prawom powódki, przeciwnie je potwierdził. Ponieważ powódka nie pozostaje z dłużnikiem w ustroju wspólności majątkowej, nie posiada z nim majątku wspólnego i nie została przeciwko niej nadana klauzula wykonalności, a przedmiotem sporu są ruchomości zajęte w domu stanowiącym jej wyłączną własność, Sąd Okręgowy przyjął, że powódka była legitymowana czynnie do wytoczenia powództwa o zwolnienie tych rzeczy od egzekucji. Podkreślił, że po ustanowieniu przez małżonków B. ustroju rozdzielności majątkowej, do zakupionych przez nich wspólnie ruchomości stosować należałoby przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych i wierzyciel mógłby zaspokoić się jedynie z przysługującego dłużnikowi

udziału w tych ruchomościach, niemniej zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala przyjąć, że opisane w pozwie ruchomości powódka nabyła do majątku osobistego, a dłużnik D. B. (2) nie był zaangażowany finansowo w sprawy domowe, wyprowadził się około roku 2010. Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwany nie przedstawił żadnego dowodu wskazującego na to, że właścicielem ruchomości objętych zajęciem jest dłużnik, ani że rzeczy te zostały nabyte ze środków wspólnych małżonków B. i stali się oni ich współwłaścicielami. Argumenty te doprowadziły Sąd Okręgowy do konkluzji, że pozwany zajmując ruchomości opisane w pozwie naruszył prawa powódki i przesłanka z art. 841 § 1 k.p.c. została spełniona, w konsekwencji orzekł o zwolnieniu od egzekucji tych ruchomości za wyjątkiem urządzenia USG (...), co do którego postępowanie - wobec cofnięcia pozwu za zgodą pozwanego, na podstawie art. 355 k.p.c. umorzył. Kosztami procesu Sąd Okręgowy - na podstawie art. 98§ 1 i 3 i art. 108 §1 k.p.c. w zw. z § 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - obciążył pozwanego, uznając że skoro do dobrowolnego zwolnienia urządzania USG (...) doszło w toku procesu, powódce należy się zwrot pełnych kosztów procesu.

Wyrok w części uwzględniającej powództwo zaskarżył pozwany, domagając się jego zmiany przez oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje. Alternatywnie wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Apelację oparł o zarzuty naruszenia przepisów postępowania, a to:

- art. 841 §1 k.p.c. przez przyjęcie, że powódka posiada legitymację czynną sprawie, w sytuacji gdy nie udowodniła swego prawa własności do rzeczy, o których zwolnienie od egzekucji wnosiła;
- art. 6 k.c. w zw. z art. 232§1 k.p.c. przez przyjęcie, że to na pozwanym Banku spoczywał ciężar udowodnienia, że rzeczy objęte żądaniem zwolnienia od egzekucji nie stanowiły własności powódki;
- art. 233§1 k.p.c. przez wyprowadzenie z zeznań świadków M. L. i E. B. oraz z zeznań powódki wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym i wadliwe przyjęcie, że powódka sama nabywała sprzęty gospodarstwa domowego, nie otrzymywała na ten cel środków od męża, mimo nieprzedstawienia przez powódkę dowodów na wysokość osiągniętych dochodów, w tym umów o pracę, zeznań podatkowych, wyciągów z rachunków bankowych i mimo nieprzedstawienia dokumentów potwierdzających zakup przedmiotowych ruchomości; a nadto przez błędne przyjęcie, że powódka, pozostając przez kilkanaście lat w związku małżeńskim z dłużnikiem nie otrzymywała od męża żadnych środków na wyposażenie domu, sprzęty gospodarstwa domowego, a nawet na własne wydatki w sytuacji, gdy to mąż powódki prowadził bardziej dochodową działalność;
- art. 233§1 k.p.c. przez błędne uznanie powódka jest właścicielką zajętych ruchomości na podstawie samego faktu, że znajdowały się one w jej domu i przez pominięcie istotnej części materiału dowodowego, tj. zeznań J. L.;
- art. 217§1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez oddalenie wniosku dowodowego pozwanego o przesłuchanie świadka G. W. w celu ustalenia okoliczności sprzedaży sprzętu M.-matic objętego pozwem, a konkretnie kto go nabył i za jaką cenę i do jakich celów sprzęt ten służy, a w szczególności, czy można nim było przeprowadzać badania ginekologiczne;
- art. 328§2 k.p.c. przez niewskazanie przyczyn, dla których sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dowodom zawnioskowanym przez pozwanego, w szczególności zeznaniom świadka J. L..

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy miał pełne podstawy ku temu, by przyjąć, że w małżeństwie powódki i dłużnika od 2002r. obowiązuje ustrój rozdzielności majątkowej małżeńskiej, od 2008r. nie prowadzą oni wspólnego gospodarstwa domowego, od 2010r. nie mieszkają razem, a od 5-6 lat pozostają w faktycznej separacji. Podejmując te ustalenia, Sąd Okręgowy nie

naruszył w żadnej mierze przepisów procesowych, w tym art. 233 §1 k.p.c., jako że nie przekroczył zasad swobodnej oceny dowodów, ani też nie naruszył zasad logiki i doświadczenia życiowego.

Powyższych ustaleń, poczynionych w oparciu o umowę notarialną oraz w oparciu o zeznania powódki, dłużnika, członków rodziny powódki i sąsiadów, nie są w stanie wzruszyć zeznania świadka J. L., która jedynie parokrotnie (4-5 razy) była na nieruchomości przy ul. (...), towarzysząc Komornikom M. i S. w czynnościach egzekucyjnych i która zeznała, że osobiście nigdy nie widziała dłużnika na tej posesji, a jedynie z rozpytania sąsiadów, których nazwisk nie pamięta i nie potrafi zidentyfikować wie, że dłużnik zamieszkuje w tej nieruchomości. Dłużnik nie jest zameldowany przy ul. (...). Powódka zeznała, że dłużnik nie zamieszkuje z nią od 2010r., że wyposażenie domu i wszystkie znajdujące się w nim ruchomości stanowią jej majątek osobisty. Szwagier powódki Z. B. zeznał, że rzadko widuje D. B. (1) na tej nieruchomości oraz, że dłużnik przebywa dużo u rodziców. Dłużnik D. B. (2) zeznał, że od 5-6 lat przyjeżdża na Parkową tylko gdy jest potrzebny synowi oraz, że po wypadku, któremu syn uległ w 2015r., woził syna codziennie do szkoły i dwa razy w tygodniu (w poniedziałki i środy) na rehabilitację. Matka powódki M. L. i siostra powódki E. B. zeznały, że dłużnik od ok. 2010r. nie mieszka przy ul. (...) i, że prawdopodobnie mieszka u swoich rodziców. Okoliczność tę potwierdziła świadek J. B., zamieszkująca w domu usytuowanym w bezpośrednim sąsiedztwie domu powódki, zeznając że parę razy w miesiącu odwiedza powódkę i że powódka nie zamieszkuje z mężem od co najmniej 6 lat oraz, że nic jej nie wiadomo o tym, aby dłużnik prowadził na nieruchomości powódki gabinet ginekologiczny. Twierdzenie pozwanego, że dłużnik zamieszkuje i prowadzi działalność gospodarczą przy ul. (...) nie zostało zatem wykazane, ani nawet uprawdopodobnione.

Dokonując subsumpcji prawnej wyników postępowania dowodowego nie sposób pominąć treści art. 845§2 k.p.c., uprawniającego wierzyciela do zajęcia ruchomości dłużnika będących bądź w jego władaniu, bądź we władaniu samego wierzyciela, który do nich skierował egzekucję. Przepis ten uprawnia wierzyciela także do zajęcia ruchomości będących we władaniu osoby trzeciej ale tylko wówczas, gdy osoba ta zgadza się na ich zajęcie albo przyznaje, że stanowią one własność dłużnika albo, gdy zachodzi wypadek szczególny wskazany w ustawie. Z racji rozdzielności majątkowej i osobnego zamieszkiwania, powódka ma przymiot osoby trzeciej względem dłużnika w stosunkach normowanych przez art. 845 i 841 k.p.c. Poza sporem pozostaje, że powódka nie zgodziła się na zajęcie ruchomości wymienionych w pozwie, ani nie przyznała, że stanowią one własność dłużnika, poza sporem też pozostaje, że tytułowi egzekucyjnemu uprawniającemu pozwanego do prowadzenia egzekucji przeciwko dłużnikowi nie została nadana klauzula wykonalności przeciwko powódce. Pozwany zaś nie zdołał wykazać, że mimo tych okoliczności uprawniony jest do zajęcia rzeczy wymienionych w pozwie, w szczególności na tej podstawie, że dłużnik włada tymi rzeczami wspólnie z powódką lub, że rzeczy te znajdują się w mieszkaniu zajmowanym wspólnie przez powódkę i dłużnika albo w lokalu, w którym dłużnik prowadzi działalność gospodarczą. W tej sytuacji, Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że zajęcie rzeczy opisanych w pozwie naruszało prawa powódki, uprawniając ją do wystąpienia z żądaniem zwolnienia tych rzeczy od egzekucji na podstawie art. 841 §1 k.p.c.

Z tych to też przyczyn, Sąd Apelacyjny uznał, iż zarzuty apelacji nie są w stanie wzruszyć trafności zaskarżonego wyroku. Konkluzje te legły u podstaw oddalenia apelacji - w oparciu o art. 385 k.p.c., jako bezzasadnej. O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Apelacyjny orzekł na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu, zasądzając - w oparciu o art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. - od pozwanego na rzecz powódki 2.700 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez powódkę w postępowaniu apelacyjnym - w stawce minimalnej, określonej w § 2 pkt. 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.).

SSA Joanna Naczyńska SSA Roman Sugier SSA Anna Bohdziewicz